

Brug tussen wetenschap en

Risicomanagement is een praktisch vakgebied dat al dan niet bewust wordt toegepast door tal van beroepsgroepen. In de beveiliging wordt het vaak beschouwd als het vaststellen van het product van kans en effect. Risicomanagement gaat echter veel verder. Het wordt zelfs op wetenschappelijk niveau beoefend. Grootschalige projecten komen niet zonder gedegen risicomanagement tot stand. Het Genootschap voor Risicomanagement heeft onder andere als missie om binnen alle disciplines van risicomanagement bruggen te slaan tussen wetenschap en praktijk, zodat ieder kan profiteren van elkaars competenties. Jan Menno Nap is voorzitter van het GvRM.

Bij risicomanagement gaat het niet alleen om risico's waarmee beveiligingsprofessionals zich bezighouden. Het vakgebied is min of meer ontstaan binnen de bancaire sector en heeft zich in de loop der jaren geleidelijk verbreed. Globaal betreft het zes stappen: het vaststellen van de doelstelling van een organisatie, het identificeren van risico's die de doelstelling negatief kunnen beïnvloeden, het inschatten van de kans dat risico's zich manifesteren, het bepalen van de mate waarin risico's

aanvaard worden, het treffen van preventieve en repressieve maatregelen om risico's te beheersen en het monitoren van risico's. Veel professionals zullen deze stappen herkennen, zonder ze direct aan een specifiek vakgebied te willen toeschrijven. De leden van het Genootschap voor Risicomanagement doen dat in ieder geval wel en spannen zich bovendien in om onderling en in samenwerking met universiteiten en hogescholen het vakgebied te verdiepen en te verbreden. "Je kan de vereniging zien als een paraplu boven het brede begrip risicomanagement", zegt voorzitter Jan Menno Nap, die in het dagelijks leven een adviesbureau heeft, dat onder andere de realisatie van grootschalige infrastructurele projecten ondersteunt. "Daarbij gaat het er ook om dat ik bruggen sla tussen wetenschap en praktijk. Doordat ik binnen veel verschillende sectoren actief ben geweest, heb ik daar een brede blik op kunnen ontwikkelen. Dat leidde tot een conceptuele modellering vanuit de wetenschap, die in de praktijk wordt toegepast om bij grote projecten de risico's beter te kunnen beheersen en te besturen."

Methodologie Nap is door het Genootschap benaderd vanwege de inhoud van zijn promotieonderzoek aan de RSM/Erasmus Universiteit. Na twee jaar gewoon lidmaatschap werd

hij voor een bestuursfunctie gevraagd en sinds 2012 is hij voorzitter van de vereniging. Daarnaast geeft hij les in het vakgebied methodologie. "In veel bekende modellen voor risicomanagement ontbreekt de mogelijkheid om risico's te sturen, terwijl dat essentieel is als je een bepaald kwaliteitskader nastreeft. Bij methodologie benader je het risicomanagement, per subject apart, juist vanuit het besturingsperspectief binnen een dynamische organisatie." Vertaald naar de beveiligingspraktijk houdt dit in dat het management niet op vastgestelde en statische procedures wordt gebaseerd, maar op wat met diverse indicatoren of descriptoren wordt gestuurd. Er wordt dus gestuurd op basis van de beheers- en controlcyclus. Ook de voorzitter maakte kennis met het vakgebied nog lang voordat hij daar de naam risicomanagement aan verbond. "Ik kom zelf oorspronkelijk uit de wereld van de rampenbestrijding en dan was je bezig met crisismanagement. Toch kwamen daarin alle aspecten van het risicomanagement naar voren. Wel lag de nadruk op sturen binnen het kader van kwaliteitsmanagement. Sturen op onder andere aanrijtijden van hulpdiensten, op de kwaliteit van de hulpverleners, op protocollen en op communicatiestructuren. Je kan kwaliteitsmanagement zien als het praktische spiegelbeeld van risicomanagement."

Management-summary

Het Genootschap voor Risicomanagement is in 1985 opgericht. De leden zijn functionarissen die risicomanagement methodisch in de praktijk toepassen ter preventie van incidenten. Risicomanagement is een vakgebied dat bewust, maar veelal ook onbewust wordt toegepast in tal van andere vakgebieden, waaronder de beveiliging. Door een brug te slaan tussen wetenschap en praktijk draagt de organisatie bij aan verdere professionalisering van de toepassing van risicomanagement.

praktijk

Educatief karakter Het Genootschap verzorgt zelf geen opleidingen en wil daar volgens Nap ook geen waardeoordeel over geven. Wel wordt samengewerkt met enkele universiteiten en hogescholen die risicomanagement als vak doceren. "Zelf begeleid ik studenten bedrijfskunde die zich in het vakgebied willen verdiepen." Ook de regelmatig gehouden bijeenkomsten voor leden hebben een sterk educatief karakter. Elk jaar vindt een congres plaats waar opleidingsinstituten de laatste ontwikkelingen rond risicomanagement met elkaar kunnen delen. Daarnaast wordt verdere professionalisering van het vakgebied gestimuleerd door de jaarlijkse Riskmanagement Award. Hierbij wordt samengewerkt met de Nederlandse Vereniging voor Risicoanalyse en Bedrijfszekerheid (NVRB). De Riskmanagement Award kent een Oeuvre Award voor een persoon of instelling met langdurige verdiensten op het gebied van risicomanagement, hetgeen tot uiting komt in praktische toepassingen, theoretische bijdragen, onderzoek of kennisverbreiding. Ook is er een Bedrijf Award voor een project, toepassing of andere prestatie van een bedrijf of instelling op het gebied van risicomanagement. Verder is er een Studie Award voor een werk op het gebied van risicomanagement dat door één of meerdere personen is gemaakt voor studiedoeleinden, zoals een scrip-

tie, onderzoeksverslag of dissertatie.

Vakgroepen Risicomanagement is een breed begrip, maar kent ook specialismen. Die zijn bij het Genootschap vertegenwoordigd in vakgroepen. De vakgroep die het dichtst bij de beveiligingssector staat is Veiligheid. Deze houdt zich bezig met veiligheid in de breedste zin van het woord. Het waarborgen van veiligheid wordt benaderd als een product van risico en dreiging. Een van de doelstellingen van deze vakgroep is het maken van een grofschets van de Veiligheidswet, zoals destijds is voorgesteld door Pieter van Vollenhoven. Ondanks dat het kabinet dit wetsvoorstel heeft afgewezen, vindt het genootschap het nog steeds zinvol om na te denken over een Veiligheidswet. Een andere vakgroep is BCM (Business Continuity Management). Deze vakgroep organiseert aparte bijeenkomsten, stelt documenten op en denkt na over de verdere ontwikkeling van BCM en risicomanagement. Verder zijn er

nog de vakgroepen Insurance, Particulier onderzoek en Uitbestedingrisico's. In oprichting is de vakgroep Rampenbestrijding. Vanwege de overlappings in de competentievelden hebben deze vakgroepen geen binnengrenzen. Afhankelijk van deskundigheid, kennis, inzicht, ervaring of interesse zijn leden daarom actief binnen één of meerdere competentievelden met het organiseren van bijeenkomsten, het initiëren, verrichten, bevorderen, ondersteunen en aanmoedigen van studie en onderzoek en het bewerkstelligen van meningsvorming en standpuntbepaling betreffende risicomanagementvraagstukken. De ambitie voor de komende tijd is het beter profileren van het genootschap in de samenleving, vooral richting studenten binnen de diverse opleidingen. Risicomanagement kan zo meer en meer methodisch deel gaan uitmaken van andere vakdisciplines.

■ Vincent Vreeken
 Vincent.Vreeken@beveiliging.nl